

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu

*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Circulaire economie

12 april 2023

Natascha Spanbroek

Natascha.Spanbroek@rivm.nl

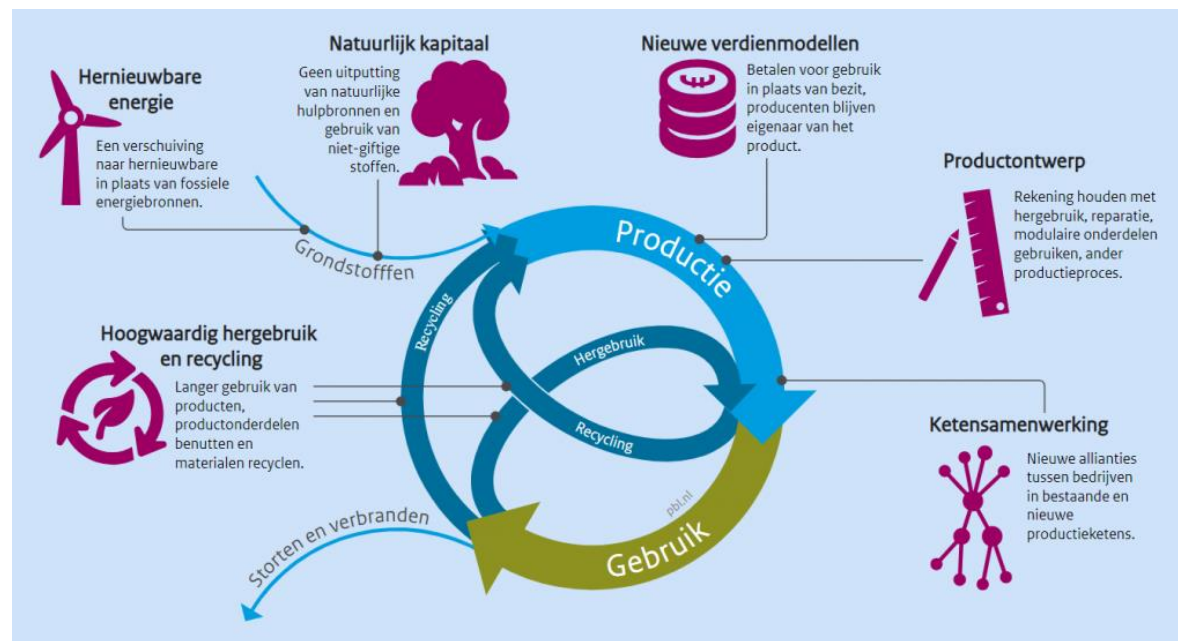
Wat kunt u verwachten?

- > Circulaire economie?
- > Nationaal beleid, doelen en (voorgenomen) maatregelen
- > Zijn we er bijna ?
- > Circulair en Gezondheid

Circulaire economie?

- > Meer dan 100 verschillende definities!
- > Definities benadrukken vaak drie elementen:
  - Gesloten kringlopen
  - Hernieuwbare energie
  - Systeemdenken

Nationaal beleid

- > Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NPCE)
- > Nationale grondstoffenstrategie
- > Integrale Circulaire Economie Rapportage 2023
- > Green deals, uitgebreide producenten verantwoordelijkheid, kamerbrief verduurzaming industrie.

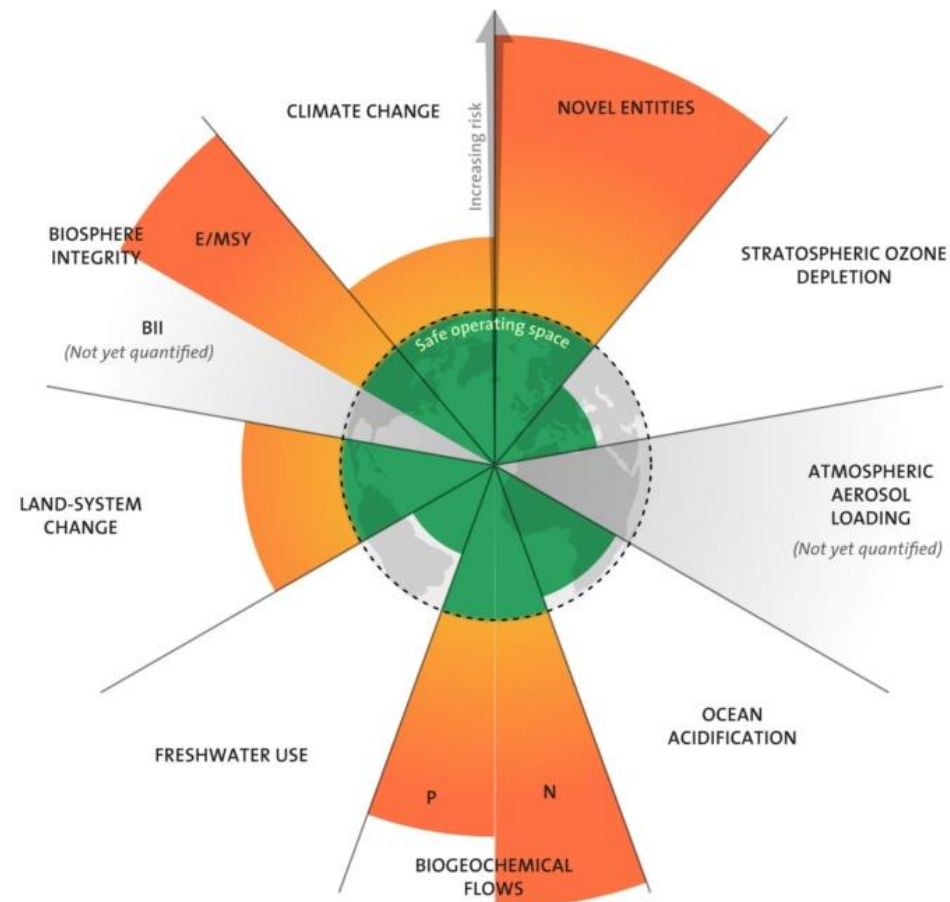

- > *In de maak:* Nationaal Milieu Programma (één van de opgaven: een duurzame, circulaire economie)
- > *In de maak:* Landelijk afvalplan wordt Circulair Materialen Plan
- > ...

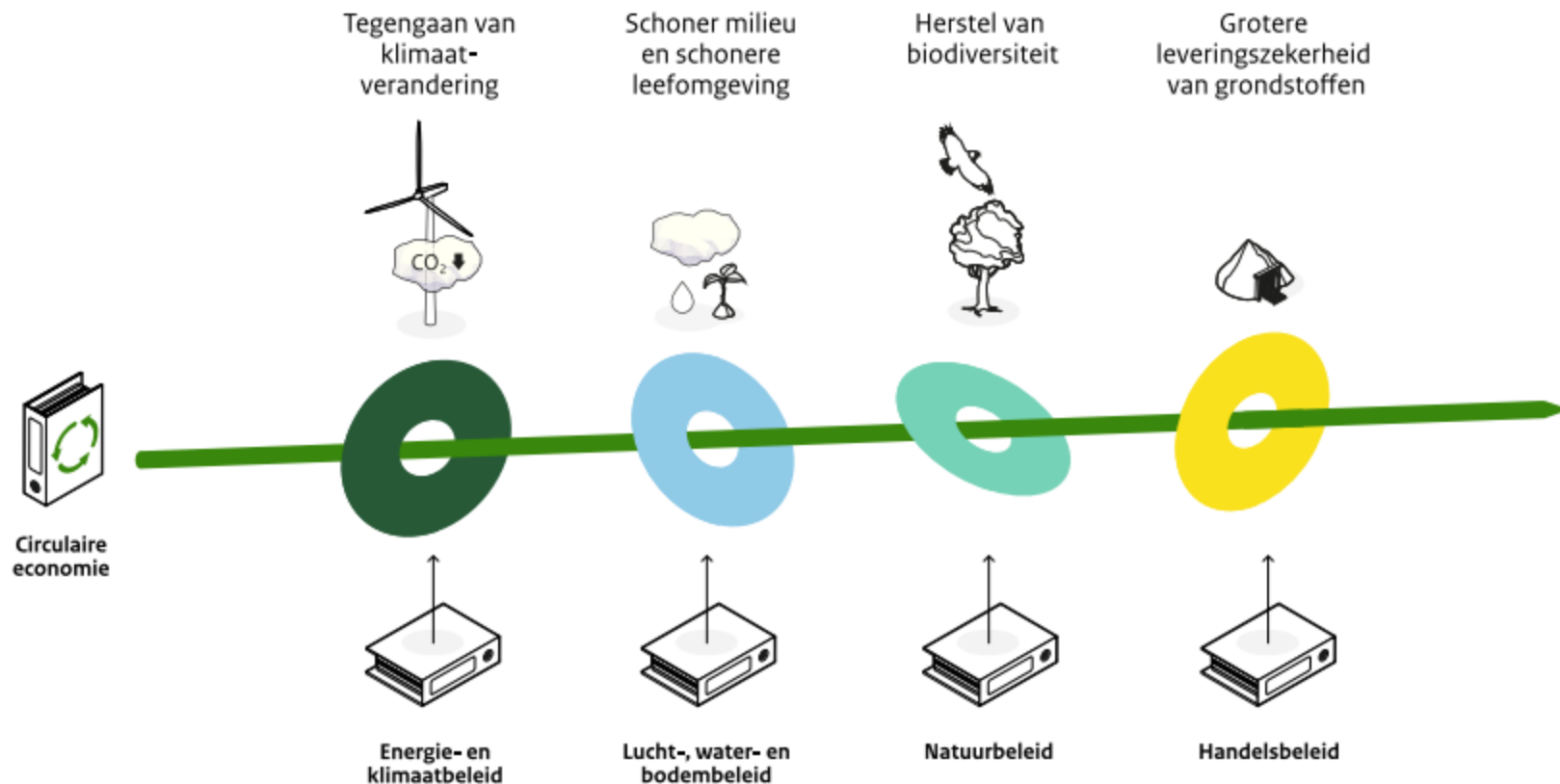
Nationale doel

- > Nederland in 2050 volledig circulair
- > Milieueffecten grondstoffengebruik vallen binnen de 'planetaire' grenzen
- > Grotere leveringszekerheid van grondstoffen

circulaire economie draagt bij aan verschillende maatschappelijke opgaven

NPCE : circulariteits “knoppen”

NPCE - Maatregelen

- > Generieke maatregelen en maatregelen voor specifieke productgroepen
- > Ondersteunende maatregelen
- > Mix van instrumenten: normeren, beprijzen en stimuleren

verkennen beter
beprijzen van
milieuschade

ontwikkelen van een
reparatieregister waar
consumenten
gecertificeerde
reparateurs kunnen

verkennen of
landelijke invoering
van de ja-ja sticker
mogelijk is, om
verspilling van papier
te voorkomen.

Inzet prioritaire prod

Transitieagenda	Productgroep
Kunststoffen	Plastic verpakkingen
	Plastic (afval) in de bouw
	Landbouwfolie
Consumptiegoederen ⁶⁵	Elektrische en elektronische apparaten
	Textiel (incl. kleding)
	Meubels
Maakindustrie	Verpakkingen en wegwerpproducten
	Bedrijfsruimte/kantoren
	Capital Equipment
Maakindustrie en Bouw	Windparken
	Zonneparken
	Klimaatinstallaties (de opwekking, distributie en afgifte van warmte en koude in gebouwen inclusief de aansturing daarvan)

We financieren onafhankelijk onderzoek naar modellen voor herbruikbare verpakkingen in supermarkten en infrastructuur voor grootschalige reiniging van herbruikbare verpakkingen.

We lanceren een UPV voor meubels.

We ondersteunen kennisoverdracht over circulair bouwen en renoveren richting woningcorporaties.

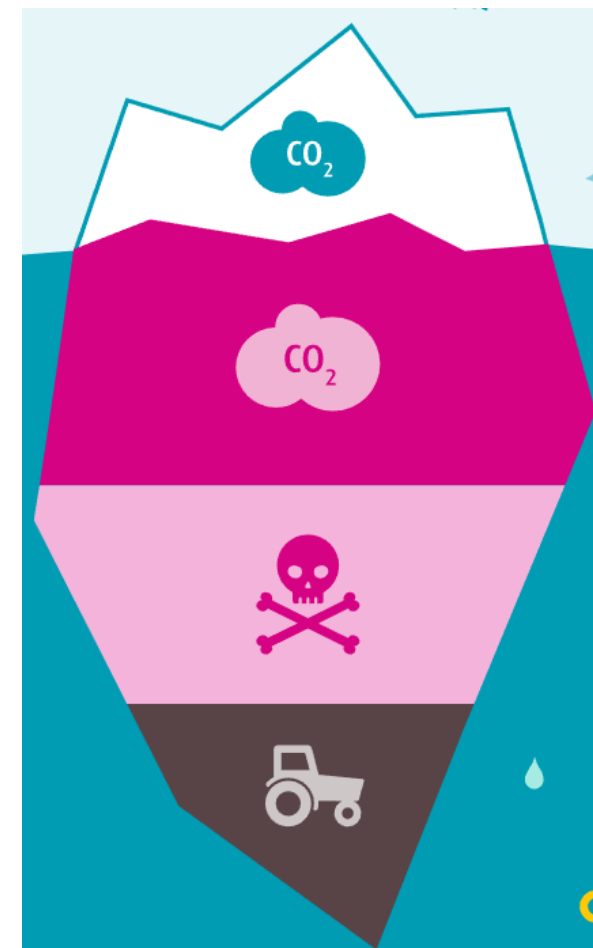
Voortgang?

- > De verwachting is dat het mondiale grondstoffengebruik bij ongewijzigd beleid tussen nu en 2060 zal verdubbelen.
- > Halvering Nederlands grondstoffengebruik in 2030 wordt niet bereikt. Versnelling transitie nog niet zichtbaar.
- > Dominante richting in de transitie is laagwaardige recycling
- > Intensivering beleid (kabinetsbreed) is cruciaal gezien de grote ambitie

Circulair en gezondheid – kans of bedreiging?

- > Grondstofgebruik één van de belangrijkste oorzaken van klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en vervuiling
- > Welke impact?
- > Hier en nu – daar en later
- > Problemen en risico's **stapelen** zich op; denk aan mengseffecten van stoffen of kwetsbare groepen die milieuoverlast vanuit verschillende bronnen ervaren.

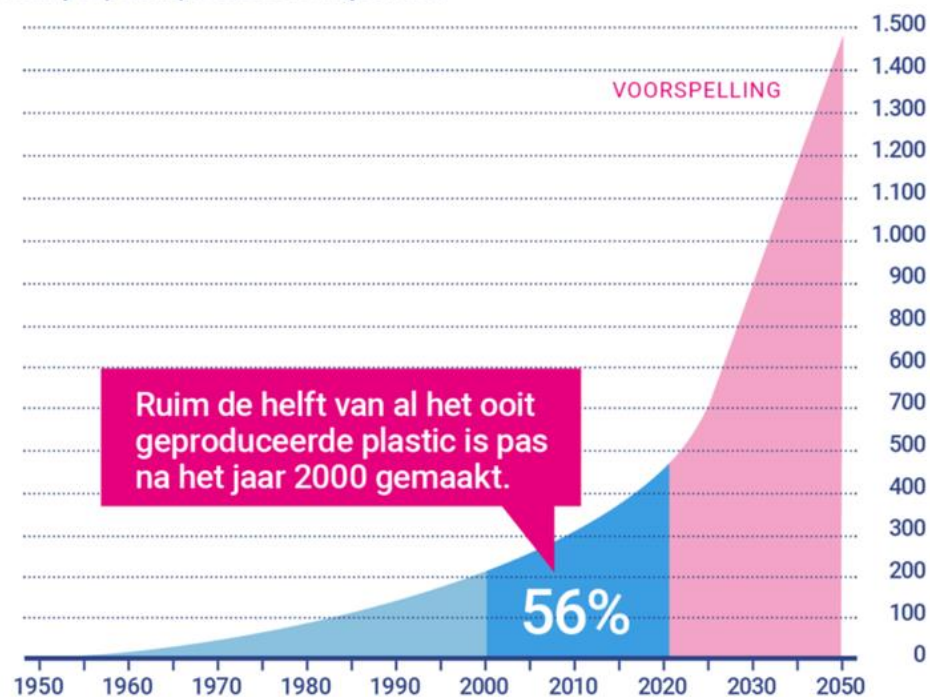

(micro)plastic vergaat niet – zit in onze voeding, drinkwater en lichaam. Ondanks wetenschappelijk bewijs over de schadelijke effecten van plastics, stijgt de productie.

PLASTICPRODUCTIE

Jaarlijkse wereldwijde plasticproductie in miljoen ton.

Ruim de helft van al het ooit geproduceerde plastic is pas na het jaar 2000 gemaakt.

56%

BRON: PLASTIC ATLAS, ASIA EDITION, 2021 | © PLASTIC SOUP FOUNDATION

- Er worden veel milieubelastende stoffen gebruikt.
- Als afval = grondstof blijven die stoffen aanwezig
- Andere toepassingen – andere blootstelling
- In verleden gebruikt – nu verboden
- Vaak onbekend / geen data

Groningen wacht watertekort: maatregelen nodig voor drinkwater

Mensen met een groene tuin zijn gezonder

VOEDSEL?

DANK!

